

Vidnerne, hvorav ingen hadde paahørt den andens forklaring, blev derefter edfestet.

Undertegnet: Johan Vogt.

Jonas O. Nesheim,
fører av skib „Clyde“

Anthou Haag,
skipperborger av Tønsberg.

D/S „Langeli“ (H.F.G.W.) av Bergen.

Reg. ton br.: 1566, i ballast, ødelagt 20de mars paa reise fra Rouen til Blyth. Omkommet: 1 mand.

1916 den 22de mars avholdtes efter berømmelse sjøforklaring paa generalkonsulatet i London i anledning av at d/s „Langeli“ av Bergen den 20 s. m. sank efter at være blit torpedert.

Forretningen administrertes av generalkonsul Eckell, og som bisiddere fungerte fhv. skibsfører H. Stranger Sand og maskingeniør Bjørn Kverndal.

Kaptein Carl Johan Corneliussen, av Bergen, fremstod og forklarte, at han var fører av d/s „Langeli“, tilhørende a/s Langeli, bestyrer Rostrup Ellingsen & Johannesen, Bergen, kjendingssignal H.F. G.W., dr. 1566 tons brutto, 974 tons netto, tidligere kaldet „John Christie“ og „Worma“, bygget av staal i Sunderland i 1896, klasse 100 A 1 i Lloyds Register, værdi ca. kr. 1 100 000, assurance ubekjendt. Den var sluttet paa timecharter for 10 maaneder fra 25de februar d. a. for £ 5000 pr. maaned. Fartøiet, som hadde en besætning paa 16 mand, foruten føreren, var paa reise fra Rouen til Blyth i ballast og var ved avgangen fra Rouen i fuldt sjødygtig stand. Der var malt 4 norske flag paa hver side, de var vasket rene i Rouen og saa ut som nymalte. Desuten var „Langeli“ og „Norge“ malt med store bokstaver midtskibs paa begge sider. Flaget var heist nat og dag. Flaget var ikke belyst om natten, uten forsaavidt som der vistnok faldt lys paa det fra agterlanternen.

Dagbøkerne, likesom skibets papirer gik tapt, hvorfor Dep. fremla en skriftlig beretning av følgende indhold:

Uddrag for reisen fra Rouen til Blyth for s/s „Langeli“ av Bergen 974 R.T.

Capt. C. Corneliussen.

S/S „Langeli“ avgik fra Rouen fredag den 17de mars kl. 6 em. med lods ombord bestemt for Blyth.

Lørdag mrg. 18de mars kl. 10.10 quit. lods paa Havre rhed. Kursen sattes derpaa for „Royal Sovereign“ frsk. styrte op langs kysten og ankom til „Dungeness“ kl. 9 aften og blev beordret av patruljebaaten at gaa til ankers og avvente nærmere ordre, hvilket vi fik søndag 19de mars kl. 11 fmd. Fortsatte reisen og ankom til „Downs“ kl. 1 em. s. d. Avgik derfra omtr. kl. 2 em. og styrede farvandets kurser ifølge admiralitetets ordre.

Kl. 9.30 em. d. d. blev skibet ifølge kurs-log og distance opankret 5 kvm. i S.S.O. av „Corton“ frsk. dreiende sjøvagt.

Mandag kl. 2.15 morgen blev skibet torpedert. Nogen sekunder iforveien blev vagten paa broen Øivind Østensen opmerksom paa undervandsbaaten og torpedoens komme. Ligeledes kullempere Olav Berge der i øieblikket opholdt sig paa fordekket blev opmerksom paa torpedoens komme.

Der var intetsomhelst varsel givet fra undervandsbaaten. Da torpedoen traf skibetsiden blev b.bords livbaat knust. Salon og hytter midtskibs sammenstuvet. Kjedel og maskin skiftet saaledes at fyrb. A. Eilertsen kom under kjedelen med den følge, at han dræbtes. Livbaat gik 12 mand og capt. med 3 mand i travaljebaaten, som laa paa agterdekket. Før travaljebaaten forlot skibet forsøgte capt. at redde skibets papirer og regnskaber men fik forstaaelsen av at gulvet i salonen var nedfaldt og maatte gaa tilbage uden at have kunnet redde noget.

Travaljebaaten blev hængende i en wire under agterenden av skibet indtil kl. 2.45 mrg. da det sank med forstavnen først. Begge baate beg. da at ro imod land mer kl. 5 mrg. d. d. kom vi langs siden av s/s „Arne“ fra Kjøbenhavn, capt. Lepper som laa tilankers. Blev godt pleiet med kaffe

og mad samt 4 mand udstyret med klær og sko. Kl. 6 mrg. s. d. kom en patruljebaat langs siden og tog os ind til Yarmouth samt s. b. livbaat paa slæb og ank. dertil kl. 7.30 fmd. og tog ind paa det engelske sjømandshjem. Forblev der denne dag og fortsatte tirsdag 21de mars kl. 8.27 til London og ank. dertil kl. 11.30 fmd. s. d.

C. J. Corneliussen,
fører.

Dep. henholder sig til samme og forklarer videre, at ankerlanterner, 1 forut og 1 agter, var utsat og brændte klart. Man kunde ikke se andre skibe. Det var pent sigtbart veir, maanen var oppe, men det var let overskyet. Kl. 12 midnat blev Dep. varslet av styrmanden, at han hørte skud, Dep. gik paa dæk og blev der til ca. 12.45, men alt var da tyst og stille. Dep. la sig paaklædt paa sofaen i salonen og vaaknet ved et forførdelig brak, alt glas gik i stykker, veggene i salonen begyndte at gi sig ind. Salondøren var forskudt, men Dep. brøt den op ved hjælp av en stol. Kommen paa dæk saa Dep. bagbords livbaat flyte i smaabiter paa vandet, daviderne til bagbords gig var ogsaa ødelagt. Skibet krænget over til bagbord, og styrbords livbaat blev hurtigst sat paa vandet, og 12 mand gik i den. Dep. og tømmermanden stod paa broen og kastet ned livbælter til dem. 3dje maskinisten fortalte, at fyrbøter Andreas Eilertsen, 42 aar, av Sarpsborg, var omkommet, idet kjedlen var kommet over ham. Strømmen tok livbaaten med de 12 mand bort fra skibet, og de ombordblevne maatte vente, til skibet var kommet saa langt ned, at man kunde faa sat ut travaljebaaten. Dep. gjorde, forinden han gik i baaten, et forsøk paa at redde papirerne, men kommen til salondøren fik han følelsen av, at hele salongulvet var faldt ind, hvorfor han maatte opgi forsøket. „Langeli“ sank en halv time efter torpederingen.

Oplæst og vedtat, hvorefter Dep. fra-
traadte.

Vidnerne fremstod og blev foreholdt edens betydning, hvorefter de fra-
traadte.

1ste vidne, styrmand Eilert Frithjof Nielsen, 38 aar, av Bergen, som forklarte, at han kom paa dæk kl. 12 midnat, og hørte i det samme to skud fra bakbords side, varslet kapteinen, som kom paa dæk. Efterpaa blev alt stille. Kl. 2.15 gik vidnet ut av bestiklugaren, som er oppe paa broen, og idet han lukket døren, hørte han en sus akkurat som av en flyvemaskine, og inden et sekund fandt der sted en voldsom eksplosion, saa vidnet fik vand og damp i ansigtet. Vidnet stod da paa styrbords side. Vidnet løp til bakbord for at ta sin plass ved bakbords livbaat, men der var ingen vei at komme, gik saa ned paa styrbords side og fandt gjennom dampen frem til bakbords livbaat, som imidlertid var helt væk. Vidnet kom som sidstemand ombord i styrbords livbaat, maatte kaste sig i vandet og blev drat op i baaten. Vidnet saa ikke undervandsbaaten eller torpedoen. Vidnet saa skibet synke ca. 20 minutter efter torpederingen. Ankerlanternene brændte klart. „Langeli“ og „Norge“ var malt med næsten 2 fot store bokstaver og var let at se.

Oplæst og vedtat, hvorefter vidnet fra-
traadte.

Som 2det vidne fremstod maskinassistent Bernt Theodor Berntsen, 32 aar, av Bergen, og forklarte, at han ved leiligheten hadde vakt i maskinen. Vidnet hørte pludselig en dur som av et aeroplan og saa op igjennem skylightet, og i samme øieblik skedde en fryktelig eksplosion om bakbord, saa vidnet fik en kulsprut i ansigtet; alle lamper slukkedde. Vidnet tænkte straks paa fyrbøter Eilertsen, som befandt sig paa fyrdørken, men kunne ikke komme frem dit, da veien var stengt av kjedlen, som hadde skiftet halvanden fot. Vidnet maatte saa selv forsøke at komme op, da han stod i vand til livet, og han entret op ad et maskintanklufrør, idet leideren var væk. Eilertsen er antagelig dræpt øieblikkelig.

Oplæst og vedtat, hvorefter vidnet fra-
traadte.

Som 3dje vidne fremstod letmatros Eivind Olai Østensen, 19 aar, av Bergen, og forklarte, at han hadde vakt paa broen

fra kl. 1.20 om natten. Det var endel overskyet og litt dønning. Skibet laa syd til vest; ankerlanterne brændte klart. Kl. 2.14 hørte vidnet pludselig et skud (vidnet hadde netop set paa klokken), gik over til bakkbord og saa hele overdelen av en undervandsbaat ca. 3 à 4 skibslængder borte, omtrent paralel med „Langeli“. Den laa stille. Vidnet saa et sekund efter en torpedo komme i vandet direkte fra undervandsbaaten. Vidnet vilde springe og varsku styrmanden og kom akkurat til leideren, da eksplosionen indtraf. Styrmanden kom løpende fra bestikket.

Oplæst og vedtat, hvorefter vidnet fra-
traadte.

Som 4de vidne fremstod kulleper
Olaf Berge, 17 aar, av Bergen, og forklarte, at han egentlig skulde paa vakt kl. 12 nat, man da de laa tilankers, blev han først vækket kl. 2 av fyrbøter Eilertsen. Vidnet gik paa dæk for at kaste vand, og kommen op paa bakkboards side saa han en stripe i vandet, som kom henover mot skibet, og samtidig hørte han en lyd som av et geværskud. Straks efter skedde eksplosionen. Vidnet saa ingen undervandsbaat. Vidnet saa de andre strømme ut fra ruffen og fulgte efter.

Oplæst og vedtat.

Samtlige vidner fremstod og kapteinens beretning oplæstes for dem. De hadde intet at bemerke til sammes indhold.

Bisidderne har intet at anmerke.

Vidnerne, som ikke hadde paa hørt hinandens forklaringer, blev derefter edfæstet.

Forretningen avsluttet.

sg. Waldemar Eckell.

sg. H. Stranger Sand. sg. B. Kverndal.

D/S „Norne“ (H. D. K. T.) av Bergen.

Reg. ton br.: 1224, last: props, ødelagt 26de marts paa reise fra Villagarcia til Cardiff. Omkommet: ingen.

Almeria

marine kommandantskap.

Forhør

optaget over kaptein og mandskab fra den norske damper „Norne“.

Kongl. Norske Vicekonsulat
i Almeria den 3dje april 1916.

Hr. Marinekommandant,

Almeria.

Eftersom det er nødvendigt at optage et søforhør under edsafleggelse i anledning af den norske damper „Nornes“ torpedering og da vice konsulatet ikke kan optage forhør med edsafleggelse, tillader jeg mig at bede Dem have den godhed at lade foretage omtalte forhør i denne havns marine kommandantskap og bestemme dag og tid paa hvilken jeg kan fremstille mig med ovennævnte dampers kaptejn og mandskab for at optage forhør.

Jeg tegner

erbødigst

H. Fischer,

norsk vicekonsul.

Nornes Kaptein, P. Pedersens forklaring.

I Almeria den 4de april 1916 fremstillede sig Nornes kaptein P. Pedersen, assisteret av hr. H. Fischer, norsk vice konsul her paa pladsen i egenskab af tolk som under edsafleggelse lovede at udføre sit hverv ærligt; og efter at vidnet har sværget som loven byder erklærer han; at han hedder som anført, at han er myndig, gift, født i Tjøttø, bosat i Bergen og har ikke været straffet.

Paa forespørgsel angaaende hændelsen svarede han: Den 24de marts d. a. sejlede vi fra Villagarcia i gunstigt vejr med en last av fyrretræes stolper (pitprops) til Cardiff. Søndag den 26de kl. 12 middag hørtes en hvislen som av en kugle og straks derefter et knald. Jeg var paa vagt paa broen og observerede derfra en